

El Consorci per a la Normalització Lingüística, una eina fonamental per a fomentar l'ús del català

*pel Comitè d'Empresa del Consorci
per a la Normalització Lingüística*

El Consorci per a la Normalització Lingüística va néixer l'any 1988 amb la voluntat d'integrar els cursos de català per a adults, els serveis locals de català i les actuacions destinades a l'extensió de l'ús de la llengua que havien anat sorgint arreu del Principat. L'integren una xarxa de centres de normalització lingüística (22) i de serveis de català (més d'un centenar) que cobreixen tot el territori, amb uns 650 treballadors i treballadores, 400 dels quals són de plantilla.

La funció del CPNL és el foment de l'ús del català. Està estructurat en tres grans àrees: formació (cursos de català per a adults), assessorament lingüístic (correcció i traducció de textos, consultes lingüístiques, assessorament sobre drets lingüístics...) i dinamització, que dedica la seva atenció al foment de l'ús del català en els diversos sectors de la societat. És la xarxa d'actuació territorial més propera als ciutadans i ciutadanes i al teixit social i econòmic. Aquesta experiència, finançada per la Generalitat i l'Administració local i única en tot l'Estat espanyol, el configura, doncs, com una eina molt important en la política de normalització lingüística en el nostre país, ja que n'és l'organisme executor territorial i ha permès fer arribar tota la política lingüística de consens a tots els racons del territori.

Darrerament, però, els problemes pressupostaris també han arribat al CPNL fins al punt que es pateix pel seu futur, malgrat les declaracions de les

administracions confirmant la seva pervivència. El pressupost del CPNL s'apropa en els darrers anys a 2.000 milions de pessetes: la Generalitat n'aporta aproximadament un 65% i l'Administració local (bàsicament ajuntaments i consells comarcals), un 35%.

L'any 1996, l'aportació efectiva de la Generalitat va estar a punt de ser reduïda en 300 milions respecte de la de 1995: es volia passar de 1.300 a 1.026 milions. Com que el 80% del total del pressupost és dedicat a sous del personal aquesta reducció qüestionava la viabilitat del CPNL. A causa d'això, hi va haver mobilitzacions del personal del CPNL i contactes amb els grups parlamentaris durant el mes de juliol per tal d'ampliar la partida corresponent dels pressupostos de la Generalitat. Finalment, es va aconseguir una ampliació de 250 milions fora de pressupost que permetria «anar tirant».

Al Comitè d'Empresa ens van dir que en els pressupostos de la Generalitat per a 1997 s'estabilitzaria definitivament aquesta aportació. No va ser així: en els pressupostos aprovats al Parlament, l'aportació de la Generalitat al CPNL va ser finalment de 1.026 milions. Després de la vaga dels treballadors i treballadores del CPNL del 18 de desembre passat contra la retallada pressupostària, vam saber que la Generalitat incrementava l'aportació en 200 milions (1.236 milions, en total), novament fora del pressupost aprovat al Parlament.

Aquesta reducció que s'està fent efectiva des de 1995 comporta posar en perill a mitjà termini la viabilitat del CPNL. Les successives reduccions han comportat retallades generalitzades del nombre de cursos de català que s'han fet fins ara. Les conseqüències d'aquestes retallades han estat la reducció de cursos als ciutadans i la disminució de feina del centenar llarg de professors contractats per hores, un col·lectiu important de professionals del CPNL que treballa en condicions cada cop més inestables i precàries. Comporten també la reducció del pressupost destinat a fer actuacions per estendre l'ús del català i que, per tant, no es pugui prestar adequadament el suport tècnic que necessiten particulars, empreses, associacions i organitzacions en general per tal d'incorporar el català a les activitats que els són pròpies.

El Plenari del Consorci, òrgan rector format per representants de la Direcció General de Política Lingüística i pels representants de tots els ajuntaments i consells comarcals integrats en el CPNL, va aprovar al mes de desembre passat una moció que instava la Generalitat a incrementar la seva aportació al CPNL, reconeixent d'aquesta manera la gravetat de la situació.

La situació era prou preocupant perquè des del Comitè estudiéssim actuacions de denúncia i pressió per exigir una política pressupostària suficient per part de totes les Administracions implicades i assegurar a curt i a mitjà termini la viabilitat el CPNL i, per tant, de les seves actuacions, una bona part de les quals són els cursos de català per a adults. L'impuls d'aquest escrit n'és una, l'objectiu del qual és sensibilitzar la societat sobre la situació del CPNL, ja que l'afecta com a usuària i destinatària de les seves actuacions.

Arran del debat sobre l'anomenada popularment «Llei del català», hem fet arribar un text a la ponència parlamentària per tal de situar-hi i reforçar el paper del Consorci. Hem anat establint contactes amb els partits polítics amb representació parlamentària, amb sindicats i representants municipals per tal de fer-los saber quines són les nostres propostes en aquest sentit, que es poden reduir en les següents: 1) es mantindrà l'estructura del CPNL en tot el territori per tal de fomentar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua catalana; 2) allà on així ho exigeixi

la situació sociolingüística, es potenciarà l'estructura del CPNL per tal de fomentar el coneixement, l'ús i la divulgació de la llengua catalana; 3) el CPNL quedarà definit com la xarxa territorial única de normalització lingüística d'intervenció del territori. Una última apreciació que hi fèiem era que «fins que no s'hauran assolit els objectius esmentats en la Llei, en els pressupostos públics de la Generalitat es faran les consignacions pressupostàries per a dur a terme les actuacions i les funcions derivades de l'execució d'aquesta Llei. Aquestes consignacions haurien d'anar en una Llei d'acompanyament dels pressupostos, on s'especifiquin en l'apartat que pertorqui totes les consignacions pressupostàries que es destinen a normalització lingüística».

En el debat de la Llei, a parer nostre, tots els grups parlamentaris coincideixen en la necessitat de fomentar l'ús del català, com a acció positiva que posa a disposició de la ciutadania els mitjans per a conèixer-lo i augmentar-ne l'ús. I de res no serveixen les lleis si no es doten dels diners i els recursos per a executar-les. Ja ho dir Vicenç Villatoro fa poc en un article a la premsa titulat «Diners per al català»:

L'objectiu d'aconseguir per a la llengua catalana el pes en la societat que necessita per a sobreviure com a llengua d'ús i com a llengua de cultura no demana només diners, però demana també diners. Fan falta lleis, normes, voluntats. Però tenint tot això es pot anar més bé o més malament segons quants diners es posin damunt la taula.» —I nosaltres hi afegim, diners de totes les administracions—.

(...) De vegades, tocar preceptes, lleis, normes, exigeix una complicada reformulació del consens. En canvi, a través de les dotacions econòmiques es poden modular les intensitats i els ritmes de les coses sense modificar-ne el consens. Amb diners es poden fer activitats, es poden organitzar cursos, es poden incrementar les ofertes, es poden millorar els productes. Per exemple, sembla clar que el Consorci per a la Normalització Lingüística és i ha estat un instrument útil i consensuable per a una bona política lingüística. Seria absurd que, mentre es discuteix amb grans paraules el concepte de normalització, mentre es fan declaracions d'intencions sobre el futur de la llengua, es deixés morir per manca de recursos un instrument pràctic que té al darrere un grau alt de consens.